

ДЕТСКА ГРАДИНА № 29

• СЛЪНЦЕ •

УТВЪРДИЛ!

ДИРЕКТОР:

/ n /

Заповед № 24 /16.09.2024 г.

Председател ОС:

/ n /

ПРОГРАМА
ЗА
ПРЕВЕНЦИЯ
НА РАННОТО
НАПУСКАНЕ НА
ОБРАЗОВАТЕЛНАТА
ИНСТИТУЦИЯ

2024/2025 учебна година

Въведение

Настоящата програма е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната институция и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално-икономическото развитие.

Водещи стратегически документи при изготвяне на Програмата на Детска градина № 29 „Слънце“ за превенция на ранното напускане на образователната система:

СТРАТЕГИЯ ЗА НАМАЛЯВАНЕ ДЕЛА НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСНАЛИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА

ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА ЗА НАМАЛЯВАНЕ ДЕЛА НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСНАЛИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА

СТРАТЕГИЯ ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНТЕГРАЦИЯ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ ЕТНИЧЕСКИТЕ МАЛЦИНСТВА

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА ИНТЕГРАЦИЯ НА УЧЕНИЧЕСКИТЕ МАЛЦИНСТВА

НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ И ПОВИШАВАНЕ НА ГРАМОТНОСТТА

НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ

РАМКОВА ПРОГРАМА ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ В БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО

НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ НА Р БЪЛГАРИЯ ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ

ЦЕЛИТЕ И ЗАДАЧИТЕ НА „ДЕСЕТИЛЕНИЕ НА РОМСКОТО ВКЛЮЧВАНЕ

КОНВЕНЦИЯТА ЗА БОРБА СРЕЩУ ДИСКРИМИНАЦИЯТА В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО

ЗАКОН ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ

НАРЕДБА ЗА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ

ЗАКОН ЗА МЛАДЕЖТА

НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА БЕДНОСТТА И НАСЪРЧАВАНЕ НА СОЦИАЛНОТО ВКЛЮЧВАНЕ

ОБЛАСТНИ И ОБЩИНСКИ СТРАТЕГИЧЕСКИ МЕРКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ ОТ ОТПАДАНЕ.

В Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система, преждевременното напускане на училище е дефинирано като сложно явление, което оказва сериозно влияние върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможностите за развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на една страна в средносрочен и дългосрочен план. Превенцията и преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции,

свързани с образованието и с личностното и професионалното развитие на децата и младите хора в България. Необходими са широкообхватни мерки, насочени към осигуряване на: успешен преход между различните степени на образование, гъвкави и успешни възможности за преждевременно напусналите да продължат обучението си в системата на училищното образование с цел придобиване на ключови компетентности, разнообразни форми на обучение, признаване и валидиране на резултати от неформално обучение и информално учене, добра координация между институциите от няколко различни сектора на всяко ниво на управление – национално, регионално, местно и училищно. Един от факторите за преждевременно напускане на образователната система наложи въвеждането на единен механизъм за противодействие на училищния тормоз, който има за цел да подпомогне училищата в усилия им за справяне с това явление.

Рискове:

Преждевременното напускане на образователните институции води още до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на обществото и е предпоставка за влошаване на качеството на живот на сегашното и на следващите поколения. Здравният статус и достъпът до ресурси и услуги, които могат да осигурят по-добър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние, са в пряка зависимост от получената по-висока степен на образование. Посочените последствия са показателни за мащаба и степента на негативното влияние на преждевременното напускане на образователните институции върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможностите за развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на страната в средносрочен и дългосрочен план, поради което данните за дела на преждевременно напусналите образователната система в България не трябва да успокояват, а да насърчават изпълнението на всеобхватна и интегрирана политика за превенция на явлението, както и за неговото преодоляване там, където съществува.

При изготвянето на програмата се отчитат:

1. Ролята на цялата система от участници и взаимоотношенията помежду им, като се признава ролята на всяка от заинтересованите страни;
2. Сътрудничество в образователните институции за насърчаване на позитивната образователна култура, работата в екип в рамките на образователната общност;
3. Координираните мерки на всички нива;
4. Проследяване на напредъка на ниво детска градина.

Настоящата Програма конкретизира изброените стратегическите и нормативни документи в три основни направления:

1. Превенция на преждевременното напускане на детската градина в ДГ № 29 „Слънце“ чрез:

- анализ на причините, водещи до отпадане от детската градина и напускане на образователната система;
- идентифициране на рисковите фактори за преждевременното напускане на детската градина с оглед ограничаване на последиците от тях;
- плануване на политики и мерки за преодоляване на рисковите фактори от отпадане.

2. Интервенция срещу преждевременното напускане на ДГ чрез:

- 2.1. Повишаване участието и ангажираността на родителите.
- 2.2. Утвърждаване на индивидуалното и групово наставничество
- 2.3. Ориентиране и консултиране.

3. Политики за компенсирание на ефекта от преждевременното напускане на образователната система:

- Създаване на подходящи условия за реинтегриране в образователната система на преждеременно напусналите я;
- популяризиране на възможностите за интерактивно обучение, библиотеки, регионални и местни центрове;
- създаване на възможности за самостоятелно учене с цел признаване на резултати.

ПРИЧИНИ ЗА ОТПАДАНЕ ОТ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА:

Причините за преждевременното напускане на образователните институции могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории.

- 1. Икономически причини
- 2. Социални причини;
- 3. Образователни причини;
- 4. Етнокултурни причини;
- 5. Институционални причини;
- 6. Причини, свързани със здравния статус;

Социално-икономически причини:

Лошото качество на живот на определени социални слоеве;

Ниските доходи – невъзможност за покриване на разходите (консумативи, транспорт, дрехи, храна);

Поради задължение да гледа по-малкия си брат / сестра;

Използване на детето, непосещаващо образователна институция като трудов ресурс (подпомага формирането на семейния бюджет или участие в домакинската работа.);

Образователните причини:

- затрудненията при усвояване на учебния материал;
- слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него желание / нежелание да се посещава детската градина;
- наличие на конфликтни отношения с децата и/или учители и др.;
- възможност за обучение в чужбина и/или частни градини;

Етнокултурни причини:

- страх на родителите поради опасност от открадване;
- по-ниска ценност на образованието;
- Психологически причини:
- Чувство за неуспех;
- Отчуждение от натрупания образователен опит, неувереност в себе си;
- Самовъзприемане: „нямах късмет“, „не ми провървя“, усещане за ограничен контрол върху събитията;
- Институционални причини.

Като такива могат да се квалифицират недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно, училищно и градинско ниво за справяне с преждевременното напускане на образователната система; недостатъчно ефективният контрол върху управлението и функционирането на политиките за обхващане, задържане и реинтегриране на децата и учениците в образователната система. Положителната промяна на състоянието изисква прилагането на комплексни мерки и добра координация между институциите от няколко различни сектора на всяко ниво на управление – национално, регионално, местно и детскоградинско / училищно. Основната част от отговорностите за прилагането на националната политика по отношение на задължителното образование е съсредоточена в Министерството на образованието и науката, което е естествен координационен център на междусекторните действия за намаляване на преждевременното напускане на образователните институции.

Причини, свързани със здравния статус:

В контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със специални образователни потребности в общинските детски градини. Рисковете за преждевременното напускане на институцията са свързани с недостатъчна подготовка на институциите за приобщаване на тези деца. Тук се включват и всички фактори на материалната база, образователната среда, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на принципите на приобщаващото образование.

- всеобхватност на дейностите – осъществяване на дейности по превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес;
- публичност и прозрачност на цялостната политика – чрез интернет страницата на детската градина и партньорството с медиите, документиране на проблемните и рискови ситуации и добрите практики;
- обратна връзка с институции, родители, психолог, деца и учители;
- приемственост – чрез съхраняване на традициите и недопускане да се забрави доброто старо, равнопоставеност на всички приоритети в развитието на образователната институция;
- Идентифициране на рисковите фактори – доклад анализи на педагогическите специалисти и психолога.

Политиките и мерките, които ДГ № 29 „Слънце“ предприема за преодоляване на причините за отпадане са подчинени на националните, областни и общински стратегически мерки като се отчита спецификата на образователната институция и нуждите от подкрепа на всяко дете.

Политики и мерки в детската градина произтичащи от:

Семейни и социални причини:

1. Възможно е нежелание на родителите детето да ходи на детска градина поради страх от социална изолация, невъзможност за адаптиране към останалите деца от центъра на града; по-ниска самооценка, невъзможност за прибиране в населеното място – загубване на детето.

Мерки: – Силна мотивация чрез редица дейности за приобщаване на децата от ромски произход, децата със специални образователни потребности, както и изоставени от семейства, заминали в чужбина.

2. Трудова миграция на родителите. Напускане на единия или и двамата родители на страната поради невъзможност за издръжка на семейството и търсене на работа в чужбина. Оставяне на детето на грижите на баби и дядовци, които нямат същия авторитет и изпадат в безсилие за справяне с трудната социална обстановка и новите модели на поведение на децата.

Мерки: Ежеседмични контакти, а при нужда и ежедневни с попечителите на изоставените деца, търсене на съдействие от отдел „Закрила на детето“, при необходимост и прояви на противообществени прояви на тези деца – Детска педагогическа стая.

3. Липса на грижи от страна на изоставени деца за по-малките братя и сестрички, както и за болни членове на семейството;

Мерки: Оказване на социална помощ – чрез дарения, грижи за изхранването на тези деца от фирмата – доставчик на закуски и обяд, както и получаване на социални добавки;

4. Недостатъчна образованост на родителите и липса или занижен контрол върху цялостното развитие на детето. Изразява се в неконтролиране на часовете за водене и прибиране от детска градина, непознаване на контактите и приятелския кръг на детето, незаинтересованост от развитието на детето, както и предучилищната му подготовка.

Мерки: Мотивиране и приобщаване на тези деца за посещаване целодневната форма на организация в детската градина; търсене на непрекъснати разширени срещи с тези родители с ръководство, учителите, психолога и мотивиране за приобщаване към детскоградинската общност.

5. Чести конфликти между агресивни родители – побой, домашно насилие, развод, посегателство от страна на нови партньори на един от двамата родители.

Мерки: В най-честите случаи детската градина се превръща в единствено защитено място за детето и педагозите поемат грижите за детето в образователната институция.

Други по-важни мерки и дейности, залегнали в комплексния план за достигане на стратегическите цели, свързани с превенцията от отпадане са:

– УПРАВЛЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА за преждевременно напусналите детската градина. Изготвяне на база данни от педагогическия персонал, в

чиито групи има деца от рискови групи / съобразно различните причини от отпадане /;

– Координиране действията на учителите по групи с тези на психолога и директора на детската градина;

– **КВАЛИФИКАЦИЯ** на педагогическите специалисти в посока управление на конфликти, справяне с агресията и насилието и превръщането му в педагогически консултант;

– Провеждане на обучителен семинар на педагогическите специалисти за последиците от агресия и насилие;

– Провеждане на обучения за агресията и насилието и начините за разрешаване на конфликти;

– Реализирането на конкретни дейности за постигане целите на детската градина;

– Дейности за усвояването на българския книжовен език и повишаване на грамотността;

– Насърчаване включването в образованието на рискови групи и развиване на приобщаващото образование.

– Увеличаване на разнообразието и ефективността на механизмите и стимулите за включване в образованието и обучението.

– създаване на условия за включване на децата в група за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти;

– насочване на детето към занимания, съобразени с неговите потребности;

– индивидуална подкрепа за детето от личност, която той уважава (наставничество);

– участие на децата в дейности в полза на групата;

– други дейности, определени с правилника за дейността на институцията.

- изграждане на широко публично доверие и подкрепа за политиките за превенция и намаляване на преждевременното напускане на образователната институция.

– поставяне на детето в **АКТИВНА ПОЗИЦИЯ** по отношения на усвояването на нови знания и практическа приложимост на преподавания материал;

- Превръщането на детската градина в ПРИЯТНО И ЖЕЛАНО МЯСТО за децата чрез използване на ИНОВАТИВНИ педагогични методи и форми за предаване, преподаване и научаване на учебни знания и осигуряване на подходяща интерактивна среда в нови модели на класни стаи и места за извънучебни занимания;
- Извършване на ефективна ДИФЕРЕНЦИРАНА работа с децата с намалена успеваемост;
- Изработване на индивидуален тематичен план и календарен график за преодоляване на изоставането;
- Провеждане на анкета с тези деца за установяване на проблема- отговаря психолога на детската градина;
- Подготовка на децата за продължаване на образованието, съобразно техните интереси и възможности;
- Привеждане ДИСЦИПЛИНАТА на децата в съответствие с новите обществени реалности.
- Изграждане на съдържателен и многообразен учебно-възпитателен процес. Осъществяване оптимално ниво на вътрешна мотивация у децата чрез ЦЕЛЕНАСОЧЕНА ОБРАЗОВАТЕЛНО-ВЪЗПИТАТЕЛНА РАБОТА, свързана с различни мероприятия и дейности;
- Допълнителни образователни дейности за превенция на поведението при деца с риск от отпадане;
- Провеждане на дискусии с децата по предложените от тях теми, засягащи актуален проблем;
- Възлагане на отговорни индивидуални задачи на подрастващите, за да се почувстват значими в собствените си очи и в очите на околните, за да се мотивират и успяват;
- ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ и работа с родителската общност „Училище за родители“;
- Приобщаването им към общочовешките ценности и подготовката им за пълноценен живот в съвременните обществено-икономически условия;
- Организиране на Дарителска кампания.
- ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ И ВЪЗПИТАНИЕ – лекции, беседи, семинари свързани с обучението на децата;

- Продължаване на превантивната възпитателна работа на учителите в групите като дейностите се интегрират с цел оказване на помощ с общинския професионално-консултативен кабинет, с Местната комисията за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни /МКБППМН/;
- Поставянето на приоритет в работата на педагозите за формирането на личностни умения у децата за адекватно СОЦИАЛНО ПОВЕДЕНИЕ в съвременните динамични обществено-икономически условия.
- Лекции „Деца помагат на деца“.
- създаване съвместно с учителите условия за личностна изява на всеки.
- Организиране на творчески и спортни дейности с общ интерес;
- тясно сътрудничество между детската градина и семейството при превантивната работа с деца, застрашени от негативни влияния.

Спазване на Координационния механизъм за деца в риск.

- Включване на местните власти и социалните партньори като равноправни участници в такъв координационен механизъм;
- Формиране на екипи за разработване на дейностите по превенция от отпадане и залагането им в комплексната ПЛАНИРАЩА И ОТЧЕТНА ДОКУМЕНТАЦИЯ.
- Провеждат се и редица други дейности, довели в годините до утвърждаването на детската градина като институция, която работи с грижа за всяко дете!

Програмата е създадена на основание чл. 263, ал. 1, т. 8 от Закона за предучилищното и училищното образование. Приета е на заседание на ПС – Протокол № 1/16.09.2024 г. и е съгласувана с Общественият съвет.